SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-118-12

Druk nr 919

Warszawa, 22 listopada 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Zdrowia.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

Projekt

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r.

Art. 1. W ustawie z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r. (Dz. U. poz. 123) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:
„o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012 i 2013”;

2) w art. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Ustawa określa wysokość i sposób opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.:”;

3) w art. 2:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. wysokość miesięcznej składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 1 pkt 1 i 2, za każdą osobę podlegającą ubezpieczeniu, wynosi 1 zł za każdy pełny hektar przeliczeniowy użytków rolnych w gospodarstwie rolnym, przyjęty dla celów ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne rolników. W gospodarstwach rolnych o powierzchni poniżej 1 hektara przeliczeniowego użytków rolnych składka wynosi 1 zł.

2. Od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 1 pkt 3, stanowi kwota 33,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 marca 2013 r. podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 1 pkt 3, stanowi kwota 33,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku 2011, włącznie z wypłatami z zysku,

ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.”;

4) w art. 3:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rolnicy, o których mowa w art. 1, opłacają w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdą osobę podlegającą ubezpieczeniu, za każdy miesiąc, kwartalnie – w terminach określonych dla składek na ubezpieczenie społeczne rolników.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego pobiera od kwoty składek, o których mowa w ust. 1 i 2, należne koszty poboru i ewidencjonowania składek na ubezpieczenie zdrowotne, w wysokości i na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.”;

5) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kwota przekazywana Narodowemu Funduszowi Zdrowia w danym miesiącu obejmuje składki na ubezpieczenie zdrowotne pobrane od rolników, o których mowa w art. 1, w poprzednim miesiącu wraz z pobranymi odsetkami.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

UZASADNIENIE

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 26 października 2010 r., sygn. akt K 58/07 (Dz. U. z 2010 r. Nr 205, poz. 1363) orzekł o niezgodności art. 86 ust. 2 w związku z art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) z art. 32 ust. 1 w związku z art. 84 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie, w jakim wskazany przepis ustawy określa zobowiązanie budżetu państwa do finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne wszystkich wskazanych w nim rolników i ich domowników, podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, prowadzących działalność rolniczą bez względu na wysokość osiąganych przez nich przychodów.

Zgodnie z ww. art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne:

1) rolników i ich domowników w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników,
2) rolników i ich domowników, którzy nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.), niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 1 – 33 i 35 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

– z wyjątkiem rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej, były finansowane z budżetu państwa, niezależnie od ich statusu materialnego.

Ww. przepis, we wskazanym powyżej zakresie, miał utracić moc obowiązującą z upływem piętnastu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, tj. z dniem 4 lutego 2012 r.

Na skutek ww. wyroku, w dniu 1 lutego 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r. (Dz. U. poz. 123), która określiła nową wysokość i nowy sposób opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników.

Rozwiązania zaproponowane w ustawie z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r. polegały na:

1) określeniu wysokości miesięcznej składki zdrowotnej na poziomie 1 zł za każdą osobę podlegającą ubezpieczeniu, za każdy pełny hektar przeliczeniowy użytków rolnych w gospodarstwie rolnym, przyjęty dla celów ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne rolników, a w gospodarstwach rolnych o powierzchni poniżej 1 hektara przeliczeniowego użytków rolnych na poziomie 1 zł;
2) określeniu wysokości miesięcznej składki na ubezpieczenie zdrowotne domowników rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej na poziomie 9%, przy czym podstawę wymiaru składki stanowi kwota 33,4% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski".

W niniejszym projekcie przewiduje się zmianę ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r. przez przyjęcie analogicznych rozwiązań w zakresie wysokości i sposobu opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników, również na rok 2013. Kontynuacja w 2013 r. rozwiązania przyjętego w 2012 r. wynika z faktu, że systemowe zmiany w zakresie obowiązku podatkowego i składkowego rolników mają charakter wielopłaszczyznowy i złożony. Obecnie trwają prace we wskazanym zakresie, a uchwalenie odpowiednich zmian wymagać będzie zagwarantowania odpowiedniego *vacatio legis*, dostosowanego również do terminów opłacania podatków i składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Powyższe względy przesądziły zatem o terminie potencjalnego wejścia w życie rozwiązań systemowych i przyjęciu rozwiązania przejściowego jeszcze do końca 2013 r.

W niniejszym projekcie zawarto takie same rozwiązania, jak te przyjęte na 2012 r., dotyczące struktury opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników.

Przyjęto, że w gospodarstwach rolnych o powierzchni:

1) poniżej 6 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych, przyjętych dla celów ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne rolników, składkę opłaca Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS);

2) od 6 hektarów przeliczeniowych użytków rolnych, przyjętych dla celów ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne rolników, składkę opłaca rolnik, o którym mowa w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r.

Natomiast składki domowników rolników prowadzących wyłącznie działy specjalne produkcji rolnej opłaca rolnik prowadzący taką działalność.

Składka będzie opłacana przez rolników do KRUS w okresach kwartalnych, w terminach określonych dla składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Kwoty przekazywane przez KRUS do Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ), w zakresie przewyższającym wysokość składek opłaconych przez rolników, będą finansowane z budżetu państwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Rolnicy opłacają w KRUS składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdą osobę podlegającą ubezpieczeniu, za każdy miesiąc, kwartalnie – w terminach określonych dla składek na ubezpieczenie społeczne rolników. W 2012 r. wskazana regulacja błędnie nie obejmowała rolników, którzy prowadzą działalność w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej i dodatkowo w gospodarstwie rolnym. Niniejszym projektem eliminuje się tę wadliwość i wątpliwość interpretacyjną, powstałą na gruncie dotychczasowych przepisów – art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r. w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 4 lit. a projektowanej ustawy. W związku z tą zmianą doprecyzowano również brzmienie przepisu art. 4 ust. 2 ustawy o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r., który również nie obejmował osób, o których mowa w art. 1 pkt 2 ww. ustawy (art. 1 pkt 5 projektu ustawy).

Zmiana proponowana w art. 1 pkt 4 lit. b projektu ustawy, dotycząca dodania ust. 3 w art. 3 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r. precyzuje, iż KRUS pobiera należne koszty poboru i ewidencjonowania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby, o których mowa w art. 1 zmienianej ustawy. Taka regulacja pozostaje w zgodzie z brzmieniem art. 88 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, określającego koszty poboru i ewidencjonowania składek na ubezpieczenie zdrowotne potrącane przez KRUS.

Wysokość kwoty przekazywanej przez KRUS do NFZ w poszczególnych miesiącach roku 2013 pozostaje na poziomie roku 2012, czyli 155 167 tys. zł miesięcznie.

Proponowane rozwiązanie, podobnie jak rozwiązanie przyjęte na 2012 r. w zmienianej ustawie, będzie miało charakter periodyczny i odnosić się będzie do składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników i ich domowników wyłącznie za okres do końca 2013 r.

Projekt regulacji nie wymaga notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

   Projekt ustawy swoim zakresem wywiera wpływ na rolników i ich domowników oraz na Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Narodowy Fundusz Zdrowia.

2. Konsultacje społeczne

   Projekt został przesłany do konsultacji ze związkami zawodowymi rolników indywidualnych, tj. Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Rolników Indywidualnych „Solidarność", Związkowi Zawodowemu Rolnictwa „Samoobrona" oraz Krajowemu Związkowi Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, a także z organizacjami związkowymi: Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność", Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych. Projekt ustawy został również skonsultowany z organizacjami pracodawców: Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych „Lewiatan", Związkiem Rzemiosła Polskiego i Business Center Club.

   Projekt ustawy został także udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 11a uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

   W toku konsultacji społecznych, uwagi zostały zgłoszone przez Naczelną Radę Lekarską, Krajową Radę Izb Rolniczych oraz Porozumienie Zielonogórskie. Uwagi Porozumienia Zielonogórskiego dotyczyły konieczności takiego sformułowania projektowanych przepisów ustawowych, które nie tylko regulowałyby opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników w 2013 r., lecz również nie uchylałyby przepisów obowiązujących w 2012 r. Uwagi te zostały w całości uwzględnione. Naczelna Rada Lekarska zwróciła uwagę, iż projekt ustawy nie usuwa nierówności w zakresie ponoszenia kosztów ubezpieczenia zdrowotnego pomiędzy rolnikami a pozostałą częścią społeczeństwa. Tymczasem projektowane przepisy mają charakter tymczasowy i będą obowiązywały do dnia 31 grudnia 2013 r., czyli do czasu wprowadzenia systemowych zmian w regulacjach normujących zobowiązania składkowe i podatkowe rolników.

Podobną uwagę zgłosiła również Krajowa Rada Izb Rolniczych, która zakwestionowała zasadność odniesienia zakresu zobowiązania składkowego do wielkości gospodarstwa rolnego. Uwaga ta nie została uwzględniona. Niniejszym projektem bowiem przedłuża się wyłącznie czas obowiązywania dotychczasowego rozwiązania. Ponadto kryterium, jakim posługują się obecnie obowiązujące przepisy, tj. kryterium wielkości gospodarstwa rolnego, jest kryterium optymalnym, wymiernym i weryfikowalnym w tym zakresie.

Projekt ustawy – stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) – został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia. W trybie określonym tą ustawą nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektowaną ustawą.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

W porównaniu do obecnego stanu prawnego, projektowana ustawa nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz Narodowego Funduszu Zdrowia.

Według danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na dzień 30 czerwca 2012 r. liczba rolników opłacających składki samodzielnie wynosiła 558 914. Z kolei liczba rolników, za których składki opłaca budżet państwa (za pośrednictwem KRUS) wyniosła 873 997.

Zgodnie z informacjami Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przypis składek za II kwartał 2012 r. wyniósł:

- 37 620 563,58 zł – dla rolników opłacających składki samodzielnie,
- 5 629 024 zł – dla rolników, za których składki opłaca KRUS.

Przy podanej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wysokości ściągalności składki na poziomie 89%, w skali roku od opłacających składki samodzielnie rolników można oczekiwać kwoty ok. 134 mln zł. Wobec braku innych danych do prognozy należy traktować tę kwotę jako przewidywaną kwotę, jaka będzie uzyskana od rolników w roku 2013. W przypadku natomiast rolników, za których składki opłaca KRUS, kwota równa jest przypisowi, a zatem w skali roku będzie to ponad 22,5 mln zł.

Kosztem dla budżetu państwa jest różnica pomiędzy dwunastokrotnością kwoty ryczałtu przekazywanego przez KRUS do NFZ, zgodnie z art 4 ust. 1 zmienianej ustawy, a kwotą składek uzyskanych od rolników pomniejszonych o koszt poboru, a więc wynosi ok. 1 728,3 mln zł.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy
   Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw
   Projekt nie będzie miał wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny
   Projekt nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na ochronę zdrowia
   Projekt nie będzie miał bezpośredniego wpływu na ochronę zdrowia.

8. Wpływ regulacji na warunki życia ludności
   Wejście w życie regulacji nie będzie mieć wpływu na warunki życia ludności.

9. Zgodność z prawem Unii Europejskiej
   Projekt nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 7 listopada 2012 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - 1073 - 12/mm/3
SM - 2089
dot.: RM-10-118-12 z 06.11.2012 r.

Pan Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej *projektu ustawy o zmianie ustawy o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r.* wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem *ustawy o zmianie ustawy o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r.* pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię:

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Spraw Zagranicznych
Podsekretarz Stanu
Maciej Szpunar

Do wiadomości:
Pan Bartosz Arłukowicz
Minister Zdrowia